

1.1 คำนำ

อุตสาหกรรมที่มีความสำคัญ และเป็นปัจจัยอย่างหนึ่งในการพัฒนาทางเศรษฐกิจของชาติในปัจจุบัน ได้แก่อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่ง เป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยมีรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น และเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้นักท่องเที่ยว เงินตราที่นักท่องเที่ยวนำมาใช้จ่ายจะทยอยทยอยหมุนเวียนไปสู่บุคคลในอาชีพอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ยังผลให้ภาวะเศรษฐกิจของชาวไทยดีขึ้น สำหรับประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่ได้เปรียบทางการท่องเที่ยวกว่าประเทศอื่น ๆ ในแถบเอเชียอาคเนย์ด้วยกัน ทั้งนี้เพราะประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศ นอกจากนี้ยังมีสิ่งดึงดูดใจเป็นอันมาก เช่น วัดวาอาราม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณีเก่าแก่ และโดยเฉพาะชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย

การท่องเที่ยวเป็นทางหนึ่งที่จะนำไปสู่ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ เพราะว่าการที่ประชากรของโลกได้มีโอกาสเดินทางท่องเที่ยวไปในประเทศต่าง ๆ โดยเสรี และสะดวกสบายเพื่อจะได้มีโอกาสพบปะแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนวัฒนธรรมของกันและกันโดยตรงนั้น นอกจากจะเป็นการช่วยเพิ่มพูนเศรษฐกิจของประเทศแล้วยังเป็นทางนำไปสู่ความเข้าใจซึ่งกันและกัน อันเป็นหนทางที่จะนำไปสู่สันติภาพอันถาวรของโลกในที่สุด

เนื่องจากองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เป็นกิจการที่มีบทบาทสำคัญ มีนโยบายที่จะส่งเสริมและปรับปรุงมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวให้มากขึ้น ซึ่งเป็นประโยชน์แก่วงการธุรกิจอื่น ๆ ในประเทศ จึงควรมีการวางแผนพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ขยายการบริการ และปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มากขึ้นให้เพียงพอต่อความต้องการที่เพิ่มมากขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติให้ใกล้เคียงกับความ

เป็นจริงที่สุด ถ้าการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทำไปก็จะมีผลให้การปรับปรุง และการบริการด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่ได้รับความระแวดระวัง ความปลอดภัย และการให้การบริการด้านอื่น ๆ อย่างเพียงพอ ซึ่งจะทำให้นักท่องเที่ยวขาดความสนใจ ไม่ตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของประเทศไทย ทำให้เราต้องขาดรายได้ไปปีละจำนวนไม่น้อย แต่การพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวสูงไปก็มีผลเสียเพราะทำให้เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริการและขยายงานการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก แต่ไม่ได้ผลประโยชน์กลับมาในเวลาอันรวดเร็ว

1.2 อนาคตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทย¹

ภูมิภาคเอเชียโดยเฉพะอย่างยิ่งตะวันออกไกลได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว นานาชาติมากขึ้นตามลำดับ บริษัทโบอิง (Boeing Company) ซึ่งเป็นบริษัทผลิตเครื่องบินที่ใหญ่ที่สุดของสหรัฐ ได้พยากรณ์เกี่ยวกับปริมาณการสัญจรทางอากาศของนักท่องเที่ยวที่จะเดินทางมาทางภาคตะวันออกไกลไว้ว่า จะมีจำนวนถึง 4,472,500 คน ใน พ.ศ. 2518 และ 7,046,400 คน ใน พ.ศ. 2523 แม้จะมีได้หมายความว่านักท่องเที่ยวนานาชาติเหล่านี้จะมาแวะท่องเที่ยวในประเทศไทยทั้งหมด แต่ประเทศไทยก็ควรจะสนใจในนักท่องเที่ยวจำนวนนี้ มีข้อสงสัยให้เป็นไปควมยถากรรม คอยแต่เฝ้ามองดูขุนและช่องกง เป็นผู้ชักตวงรายได้ส่วนใหญ่ไปจากท่องเที่ยวเหล่านี้เท่านั้น

จากหนังสือ "The Future of Tourism in the Pacific and Far East" อันเป็นรายงานของบริษัท Checchi ซึ่งกระทรวงพาณิชย์สหรัฐอเมริการ่วมกับสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคแปซิฟิกว่าจ้างให้ทำการสำรวจสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคมหาสมุทรแปซิฟิกและตะวันออกไกล ก็ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับอนาคตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยว่า

"ประเทศไทยมีศักยภาพ (Potentials) ทางด้านการท่องเที่ยวสูงยิ่ง ดูทางเหล่านี้เกิดขึ้นเพราะสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการคือ

ประการแรก ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางอากาศในเอเชียอาคเนย์

¹ อ.ส.พ. สรุปสถานการณ์ส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศไทยในปัจจุบัน หน้า 4

และประเทศไทยตั้งอยู่บนเส้นทางทางอากาศเส้นสำคัญระหว่างยุโรป อินเดีย
ฮ่องกง และโตเกียว มีสายการบินหลายต่อหลายสายแวะกรุงเทพฯ และผู้เดินทาง
ทางอากาศมายัง เอเชียอาคเนย์ส่วนใหญ่ก็ต้องแวะผ่านประเทศไทย

ประการที่สอง ประเทศไทยมีวัตถุดิบที่จะนำมาพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้
มาก อาทิเช่น ชาวไทยมีน้ำใจเป็นมิตร และวิถีชีวิตที่น่าสนใจ กรุงเทพฯ ซึ่งเป็น
ศูนย์กลางการท่องเที่ยวของประเทศไทยก็เต็มไปด้วยสิ่งที่น่าสนใจ เช่น วัดวาอารามที่น่าสนใจ
พิพิธภัณฑ์ สวนสวยของพระตำหนักนาชนิต นาฏศิลป์ไทยที่น่าสนใจ การล่องเรือ
ไปตามแม่น้ำลำคลอง ตลาดน้ำ และภาพวิถีของสองฝากแม่น้ำเจ้าพระยา เหล่านี้ล้วน
แต่เป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น..."

นอกจากนั้นสมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวภาคแปซิฟิก (PATA) ยังได้พยากรณ์
เกี่ยวกับประเทศไทยไว้ว่า ในปี พ.ศ. 2518 จะมีนักท่องเที่ยวเดินทางมายังประเทศไทย
จำนวน 969,000 คน และเพิ่มเป็น 1,583,000 คน ในปี พ.ศ. 2523
และจะนำเงินมาใช้จ่ายในประเทศไทยเป็นเงินถึง 2,790 ล้านบาท และ 4,560
ล้านบาท ตามลำดับ

จากหลักฐานยืนยันบางประการตามที่โดยกซ์เมากดาวข้างต้นนี้ก็จะเห็นได้ว่า
อนาคตทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยมีเส้นทางที่จะก้าวหน้าไปไกลอีกเป็นอันมาก
นั่นหากได้รับการส่งเสริมอย่างจริงจังและมีการคิดเนนการโดยถูกต้องตามหลักวิชาและมี
เป้าหมายอันแน่นอน การส่งเสริมการท่องเที่ยวจะเป็นไปด้วยดีและก้าวหน้าต้องมีการ
พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ พร้อมทั้งการสงวน และรักษาสิ่งที่มีอยู่แล้วให้มีสภาพดีที่สุดเท่าที่จะทำได้
การพัฒนาทั้งดาวจะต้องทำควบคู่กับการ เผยแพร่และโฆษณาให้เกิดความสมดุลกันทั้งสองอย่าง
หากเน้นหนักในทางใดทางหนึ่งจะเกิดผลเสียต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว อาทิเช่น
การโฆษณาที่มากเกินไปจนเกินเลยกว่าสภาพการท่องเที่ยวที่เป็นจริง ย่อมมีผลให้นักท่องเที่ยว
ผิดหวัง และอาจทำให้เกิดการเสื่อมเสียชื่อเสียงได้ ฉะนั้นการดำเนินงานจะต้องมีการ
วางแผนและพิจารณาให้ถูกต้องตามหลักวิชา

1.3 วัตถุประสงค์ในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยว

กิจการท่องเที่ยวเป็นกิจการที่มีส่วนสำคัญกับการพัฒนาเศรษฐกิจ มีผลทางด้านสังคม ทางด้านการเมือง และการพัฒนาท้องถิ่น จุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวมีดังนี้

1. การท่องเที่ยวเป็นรายได้สำคัญส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจของชาติ ถ้าเราสามารถคาดคะเนจำนวนนักท่องเที่ยวที่แน่นอนล่วงหน้าจะทำให้สามารถขยายจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวให้ไกลออกไป เป็นทางชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในประเทศมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้กิจการธุรกิจ และการให้บริการเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวทั้งในและนอกราชอาณาจักร รวมตลอดถึงกิจการโรงแรม การจัดยานพาหนะ และการประกอบธุรกิจมีคึกคักเทศได้ขยายขอบเขตของงานให้เหมาะสมเพียงพอที่จะให้บริการแก่นักท่องเที่ยว
3. เพื่อให้มีการปรับปรุงทางด้านความปลอดภัย และอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งหาหนทางเพื่อให้ระเบียบพิธีการเข้าเมืองสะดวกรวดเร็วขึ้น
4. เพื่อช่วยในการส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ ชักจูงให้ชาวไทยรักการท่องเที่ยว นิยมการท่องเที่ยวไปยังจังหวัดต่าง ๆ มากขึ้น นับได้ว่าเป็นการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญขึ้น เพื่อให้พร้อมและเหมาะสมที่จะรับนักท่องเที่ยวซึ่งจะทำให้มีการขยายเททางเศรษฐกิจ และวัฒนธรรมไปยังจังหวัดต่าง ๆ ต่อไป
5. เพื่อให้บริษัทเอกชนได้ทราบว่า ควรจะลงทุนกิจการอะไร มากน้อยเพียงไรจึงไม่ขาดทุน และทำอย่างไรจึงจะได้ผลประโยชน์จากการลงทุนมากที่สุด
6. เพื่อให้ อ.ส.ท. ได้มีแนวทางที่จะปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวให้มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และขยายแหล่งท่องเที่ยวให้มากขึ้น นับรวมไปถึงค่านวดนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีด้วย

1.4 ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

นับแต่เริ่มจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2502 เป็นต้นมา องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวก็ได้พยายามดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย ตามพระราชกฤษฎีกามาตามลำดับ โดยมีเป้าหมายสำคัญที่จะเผยแพร่ประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วไปในนานาชาติ และชักชวนให้นักท่องเที่ยวจากนานาชาติเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เพื่อให้เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจของชาติให้มากที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ได้พยายามหาทางส่งเสริมให้มีการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวแห่งใหม่ ๆ ขึ้นในประเทศไทย รวมทั้งให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก ค่านโรงแรม ภัตตาคาร ร้านอาหารของที่ระลึก ฯลฯ ให้มากขึ้นตลอดจนได้เพ่งเล็งในการยกระดับมาตรฐานทางกรบริการให้ดีขึ้นเท่าที่จะทำได้

การท่องเที่ยวและการเดินทางเป็นกิจกรรมพื้นฐานและพึ่งปรารถนาอย่างยิ่งของมนุษยชาติ สมควรได้รับการยกย่องและสนับสนุนจากประชากรและรัฐบาล เพราะการท่องเที่ยวมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และวัฒนธรรมของชาติ แล้วยังมีบทบาทต่อการเสริมสร้างสันถวไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศ แต่เนื่องจากงบประมาณที่องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้รับในแต่ละปีเพื่อใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวมีจำนวนจำกัดมากอยู่ตลอดมา ดังนั้นจึงทำให้การส่งเสริมการท่องเที่ยวของ อ.ส.ท. ที่แล้วมากระทำไปก็กว้างขวางเท่าที่ควรแม้ว่าจะมีสิ่งอื่น ๆ เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานรวมอยู่บ้าง แต่ก็เห็นว่าเรื่องงบประมาณเป็นอุปสรรคที่ใหญ่ยิ่งและสำคัญที่สุดในขณะนี้จึงสมควรที่จะมีการจัดสรรงบประมาณให้มากขึ้นเพื่อจะรักษาแหล่งการท่องเที่ยวให้คงไว้และเพิ่มขึ้นในอนาคต²

เพื่อให้การดำเนินกิจการ และการขยายงานได้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงควรได้มีการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามาในประเทศไทยให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริงให้มากที่สุด ซึ่งวิธีการพยากรณ์ที่เหมาะสมคือ การวิเคราะห์แนวโน้มในอดีตเพื่อคาดคะเนในอนาคต (Extrapolation) นั่นคือการศึกษาลักษณะ เส้นแนวโน้มต่าง ๆ (Trend) และค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล (Seasonal Index)

² อ.ส.ท. งบประมาณรายจ่ายปี 2514

ช่วยในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคตอันใกล้

ในการวิเคราะห์แนวโน้มต่าง ๆ และคำอธิบายการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลเป็นการวิเคราะห์โดยใช้อนุกรมเวลา (Time - Series) ซึ่งอนุกรมเวลาชุด ๆ หนึ่ง จะเปลี่ยนแปลงหรือเคลื่อนไหวด้วยส่วนประกอบในอนุกรมเวลานั้น 4 ชนิดด้วยกันคือ

1. แนวโน้มตามลำดับเวลา (Secular Trend)
2. การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล (Seasonal Movements)
3. การเปลี่ยนแปลงตามวัฏจักร (Cyclical Movements)
4. การเปลี่ยนแปลงเนื่องจากเหตุการณ์ผิดปกติ (Irregular Movements)

เพื่อที่จะทำการวิเคราะห์อนุกรมเวลาอย่างถูกต้อง จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาถึงส่วนประกอบแต่ละส่วนที่รวมกันทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวอนุกรม และการที่จะแยกส่วนประกอบต่าง ๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องตั้งสมมุติฐานว่า ส่วนประกอบของอนุกรมเวลาจะมีอยู่ 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1. อยู่ในลักษณะของผลบวก (Additive Model)

$$Y_i = T_i + S_i + C_i + I_i$$

2. อยู่ในลักษณะของผลคูณ (Multiplicative Model)

$$Y_i = T_i \cdot S_i \cdot C_i \cdot I_i$$

$$Y_i = \text{ข้อมูลในช่วงระยะเวลาที่ } i$$

ความแตกต่างของอนุกรมเวลา 2 ลักษณะนี้ดังต่อไปนี้คือ

ก. ถ้าอยู่ในลักษณะของผลรวม ส่วนประกอบทั้ง 4 ชนิด จะมีหน่วยตามข้อมูลที่ได้นั้น แต่ถ้อยอยู่ในลักษณะของผลคูณแล้ว แนวโน้มตามลำดับเวลาเท่านั้นที่มีหน่วยตามข้อมูลที่ได้นั้น แต่การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลและการเปลี่ยนแปลงตามวัฏจักร มักจะแสดงในรูปของ เปอร์เซ็นต์หรือปริมาณสัมพัทธ์ซึ่งไม่มีหน่วย

ข. ถ้าอยู่ในลักษณะผลบวก ค่าของส่วนประกอบแต่ละตัวจะไม่กระทบกระเทือนซึ่งกันและกัน แต่ถ้อยอยู่ในลักษณะของผลคูณแล้วจะมีผลกระทบกระเทือนซึ่งกันและกัน

ก. ถ้าอยู่ในลักษณะของผลบวก การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลจะมีค่าคง เริ่ม
ถึงแม้ว่า เส้นแนวโน้มจะเปลี่ยนแปลงไป แต่ที่อยู่ในลักษณะผลคูณแล้วอัตราส่วนของ
การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลต่อเส้นแนวโน้มคงที่ นั่นคือ การเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาลมี
ทางโน้มเอียงที่จะสูงขึ้นเมื่อเส้นแนวโน้มสูงขึ้น

ถึงแม้ว่าลักษณะของผลบวกจะเป็นจริงในบางกรณี แต่การแสดงลักษณะด้วยผลคูณ
มักจะปรากฏอยู่ในข้อมูลทางเศรษฐกิจ และมีความเหมาะสมสำหรับข้อมูลที่วิเคราะห์
ดังนั้นจึงจะใช้อนุกรมเวลาที่อยู่ในลักษณะผลคูณสำหรับการวิเคราะห์ ค่าแนวโน้มตามลำดับ
เวลาและค่าดัชนีการเปลี่ยนแปลงตามฤดูกาล

กระทรวงศึกษาธิการมีระยะเวลาที่อากาศดีที่สุด ระยะเวลาวันหยุดโรงเรียน วันหยุด
งาน นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจ และสถานการณ์ของบ้านเมืองด้วย ใน
วิทยานิพนธ์นี้จะพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทยโดยข้อมูลที่เก็บรวบรวม
ได้อยู่ในช่วงเวลาที่พักผ่อนสันทนาการกลาง สถานการณ์ทางการเมืองสงบไม่มีภัย
สงคราม สภาพภูมิอากาศดี ไม่มีเหตุการณ์ที่จะทำให้นักท่องเที่ยวต้องลดน้อยลง
ถ้าหากสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศอยู่ในเหตุการณ์ปกติ และอุตสาหกรรม
ท่องเที่ยวได้รับการส่งเสริมให้มากขึ้นแล้ว คาดว่าจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้น ปัญหา
จึงมีอยู่ว่านักท่องเที่ยวแต่ละปีมีจำนวนเพิ่มขึ้นมากน้อยเพียงไร ในการพยากรณ์จึงจะศึกษา
ถึงจำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามเชื้อชาติของกลุ่มทวีปหรือกลุ่มประเทศที่น่าสนใจ รวมทั้ง
ศึกษาถึงจำนวนนักท่องเที่ยวรวมทุกประเทศด้วย

1.5 แหล่งที่มาและขอบเขตการเก็บรวบรวมข้อมูล

เนื่องจากข้อมูลต่าง ๆ ที่ศึกษาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับจำนวนนักท่องเที่ยวก็คือ องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดังนั้นข้อมูลทั้งหมดที่ใช้ในการศึกษาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้มาจากหน่วยงานดังกล่าว เป็นข้อมูลสถิติที่เก็บรวบรวมไว้แล้วมิได้มีการสำรวจใหม่ ความผิดพลาดที่จะเกิดขึ้นจากการพยากรณ์ครั้งนี้จึงอาจขึ้นอยู่กับความถูกต้องของข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้

ก. ข้อมูลต่าง ๆ ที่เก็บรวบรวมได้มีดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนนักท่องเที่ยว เก็บรวบรวมจากองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.) ข้อมูลที่ใช้เป็นข้อมูลที่รวบรวมตั้งแต่

พ.ศ. 2507 - พ.ศ. 2516

2. คาพยากรณ์ของจำนวนนักท่องเที่ยวตั้งแต่ พ.ศ. 2518 - พ.ศ. 2522 ของบุคคลต่างๆและของบริษัท ที่ได้ทำการพยากรณ์ไว้แล้วโดยเก็บรวบรวมจากองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (อ.ส.ท.)

ข. การแยกประเภทของนักท่องเที่ยว

ในการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวในวิทยานิพนธ์นี้จะแยกประเภทของนักท่องเที่ยวออกตามกลุ่มประเทศดังนี้

1. กลุ่มประเทศในอเมริกาเหนือ คือ สหรัฐอเมริกา และ คานาดา รวมกันเป็น Y_1
นั่นคือ ให้ Y_1 เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา และ คานาดา
2. ให้ Y_2 เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรป
3. ให้ Y_3 เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น
4. ให้ Y_4 เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศในทวีปเอเชียไม่รวม

ประเทศญี่ปุ่น

5. ให้ Y_5 เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ซึ่งมีได้รวมอยู่ในกลุ่มประเทศที่กล่าวแล้วข้างต้น

6. ให้ Y เป็นจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย
นั่นคือ $Y = Y_1 + Y_2 + Y_3 + Y_4 + Y_5$

ตารางที่ 1.5.1

แสดงข้อมูลของจำนวนนักท่องเที่ยวแยกตามประเทศต่าง ๆ

ตั้งแต่ พ. ศ. 2507 - พ.ศ. 2516

(หน่วยพันคน)

ปี	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	Y_5	Y
2507	67.248	38.813	15.238	53.336	37.290	211.925
2508	81.292	46.629	17.296	35.405	44.403	225.025
2509	93.599	45.659	14.935	78.006	52.918	285.117
2510	92.705	66.483	24.124	91.562	60.971	335.845
2511	108.163	82.845	31.548	79.406	75.300	377.262
2512	138.843	103.680	42.872	91.469	92.920	469.784
2513	169.730	141.785	46.952	143.305	126.899	628.671
2514	153.279	139.693	55.777	172.746	117.243	638.738
2515	159.124	202.668	93.534	226.410	139.022	820.758
2516	170.109	268.147	151.947	274.548	172.986	1037.737
รวม	1234.092	1136.402	494.223	1246.193	919.952	5030.862

- โดยที่
- $Y_1 =$ จำนวนนักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา และ คานาดา
 - $Y_2 =$ จำนวนนักท่องเที่ยวจากทวีปยุโรป
 - $Y_3 =$ จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศญี่ปุ่น
 - $Y_4 =$ จำนวนนักท่องเที่ยวจากทวีปเอเชียไมรวมประเทศญี่ปุ่น
 - $Y_5 =$ จำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศต่าง ๆ ไมรวม Y_1 ถึง Y_4
 - $Y =$ จำนวนนักท่องเที่ยวรวมทุกประเทศ $\therefore Y = Y_1 + Y_2 + Y_3 + Y_4 + Y_5$

แผนภูมิวงกลมที่ 1

แสดงการเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยวแยกประเภทในเวลา 10 ปี

จากแผนภูมิวงกลมที่ 1 พบว่า ในเวลา 10 ปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวที่มาจากทวีปเอเชียมีมากเป็นอันดับหนึ่ง (และแม้แยกประเทศญี่ปุ่นออกมาต่างหาก จำนวนนักท่องเที่ยวของทวีปเอเชียไมรวมญี่ปุ่นก็ยังคงเป็นอันดับหนึ่ง) รองลงมาได้แก่นักท่องเที่ยวจากสหรัฐอเมริกา และ คานาดา อันดับที่สามคือ ทวีปยุโรป ส่วนประเทศญี่ปุ่นถึงแม้ว่า

ประเทศนี้จะเป็นประเทศหนึ่งในทวีปเอเชีย แต่ได้พิจารณาจำนวนนักท่องเที่ยวแยกออกจากทวีปเอเชียเนื่องจากประเทศญี่ปุ่นเป็นประเทศที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็นจำนวนมาก ถ้าเทียบกับจำนวนนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่น ๆ

✓ คำจำกัดความ "นักท่องเที่ยว" หมายความว่า ชาวต่างประเทศซึ่งเดินทางเข้ามาในประเทศไทยไม่ต่ำกว่า ๑ คืน แต่ไม่เกิน ๓๐ คืน และจุดประสงค์ในการเดินทางมาเยี่ยมเยียนจะต้องเป็นไปตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

- ก. เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อเยี่ยมเพื่อนฝูงหรือญาติพี่น้อง หรือเพื่อการพักผ่อน
- ข. เดินทางมาเป็นที่ปรึกษา หรือร่วมประชุม หรือมาในฐานะเป็นผู้แทนของสมาคมต่าง ๆ หรือนักบริหารธุรกิจ พระสอนศาสนา การชุก นักกีฬา ฯลฯ
- ค. เพื่อติดต่อกิจการโดยตรง แต่มิใช่เพื่อมาหางานทำ
- ง. ชาวต่างชาติที่เดินทางโดยทางเรือในมหาสมุทรซึ่งแวะที่ท่าเรือของประเทศไทย ถึงแม้ว่าจะมาหยุดพักต่ำกว่า ๑ คืน

(แปลจากคำนำในหนังสือ **Statistics on Tourism in Thailand 1957 - 1970** ขององค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)